

پیروزی مسلمانان در آتش‌بس اسرائیل و حماس و چالش‌های آینده

امید علی پور

سردبیر سایت های مجمع جهانی تقریب مذاهب

آتش‌بس اعلام شده بین اسرائیل و حماس که از ۱۹ ژانویه ۲۰۲۵ اجرایی شد، پس از ۱۵ ماه نبرد خونین در غزه، به مثابه یک گام مهم در جهت کاهش خشونت‌ها و پایان دادن به بحران انسانی در غزه تلقی می‌شود. اما نکته قابل توجه در این آتش‌بس، پیروزی مسلمانان در پذیرش شروط این توافق و بازتاب آن در توازن قدرت در منطقه است.

حماس از مدت‌ها پیش آمادگی خود را برای پذیرش آتش‌بس اعلام کرده بود و فشارهای جهانی، به ویژه از سوی ایالات متحده، اسرائیل را وادار به پذیرش این توافق کرد. آزادسازی گروگان‌ها و همچنین آزادسازی اسرای فلسطینی از سوی اسرائیل، نشانگر آن است که حماس در این توافق توانسته شرایط خود را به شکلی موثر به اسرائیل تحمیل کند.

اما در این میان، نگرانی‌ها در خصوص تعهد اسرائیل به این آتش‌بس و ادامه جنگ در آینده وجود دارد. گزارش‌های منتشر شده، به ویژه از سوی روزنامه «یدیعوت آchronوت»، نشان می‌دهند که بنیامین نتانیاهو، نخست‌وزیر اسرائیل، ممکن است علی‌رغم موافقت کابینه با آتش‌بس، در نهایت قصد ادامه نبرد در غزه را داشته باشد. این موضوع نه تنها به دلیل فشارهای داخلی و تهدیدات وزیر دارایی اسرائیل، بزلال اسموتریچ، بلکه از آنجا که اسرائیل به طور سنتی به عهد و توافق‌های بین‌المللی با مسلمانان بی‌اعتماد بوده است، بیشتر مورد توجه قرار می‌گیرد.

از این رو، پذیرش این آتش‌بس از سوی اسرائیل به نوعی به دلیل فشارهای بین‌المللی و موقعیت سخت نظامی است که اسرائیل در آن قرار دارد. اسرائیل که همواره تلاش کرده است با استفاده از زور نظامی خواسته‌های خود را تحمیل کند، این بار مجبور شده است تحت فشار جهانی و در شرایطی که جامعه جهانی نمی‌تواند ادامه این جنگ را تحمل کند، به آتش‌بس تن دهد.

در حقیقت، این آتش‌بس بیشتر یک پیروزی برای حماس و مسلمانان است که توانسته‌اند در برابر سیاست‌های تهاجمی اسرائیل ایستادگی کنند. با آزادسازی گروگان‌های اسرائیلی و همچنین اسرای فلسطینی، به نوعی برتری معنوی و سیاسی مسلمانان در این نبرد به اثبات رسید.

با این حال، به نظر می‌رسد که تردیدها و نگرانی‌ها نسبت به پایبندی اسرائیل به این آتش‌بس همچنان پابرجا باشد. از آنجا که اسرائیل به هیچ‌وجه در قبال توافقات گذشته با مسلمانان و فلسطینی‌ها قابل اعتماد نبوده است، این آتش‌بس نیز نمی‌تواند تضمین‌کننده صلح و آرامش در آینده باشد. اسرائیل سابقه شکستن توافقات و ادامه حملات نظامی را در تاریخ خود دارد و از این رو، ادامه نظارت دقیق و پایش تحولات ضروری است تا از احتمال نقض توافقات و ادامه جنگ در آینده جلوگیری شود.

این آتش‌بس، در حالی که برای مسلمانان به عنوان یک پیروزی بزرگ محسوب می‌شود، اما همچنان نشان‌دهنده چالش‌های پیش‌روی این منطقه است. انتظار می‌رود که در مراحل بعدی، سایر کشورهای اسلامی همچنان بر فرآیند مذاکرات و تلاش برای ایجاد یک صلح پایدار نظارت کنند، چرا که تجربه‌های گذشته نشان داده است که اعتماد به اسرائیل در چنین توافقاتی نمی‌تواند به سرعت از بین برود. و البته این سابقه بدعهدی می‌تواند تجربه پیش‌روی برخی کشورهای عربی برای توافق با اسرائیل باشد.